

SANOAT CHIQUINDILARINI QAYTA ISHLASH ASR MUAMMOSI

Mamasaidova.R.Sh-DTPI talabasi

Jumayev.J.A- DTPI magistri

B.X.Iraliyev-DTPI dostenti

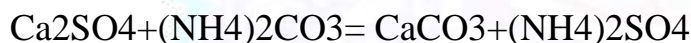
Kimyo Sanoatida xalq xo'jaligi qishloq xo'jaligi uchun mahsulotlar ishlab chiqarish juda katta miqdorda chiqindi hosil bo'ladi. IFA ma'lumotlariga har yili fosforli o'g'itlar ishlab chiqarish jarayonida 100 millin tonnalab fosfogips chiqindisi hosil bo'lar ekan. Respublikada ham fosli o'g'itlar ishlab chiqarish "Ammofos" OAJ o'zida har yili 700-800 ming tonnadan ortiq fosfogips chiqindisi hosil bo'lar ekan, natijada Olmaliq OAJ ning o'zida 60 mln tonnadan ortiq fosfogips chiqindisi hosil bo'lib qishloq xo'jaligi uchun muhim bo'lgan 350 gektar yer maydonni egallab sun'iy yomg'ir hosil bo'lgan, natijada zavod atrofidagi yashovchi aholi salomatligiga jiddiy ta'sir korsatib kelmoqda, yomg'ir va qor suvlari ta'sirida fosfogips chiqindisi tarkibidagi og'ir metallar yer osti suvlarga yetib bormoqda, oqibatda yer osti oqava suvlarini sifati yomonlashmoqda.

- Fosfogips atamasi yangi ibora hisoblanadi, bunga sabab mis tarkibida 1.5-2% atrofida P₂O₅ bolganligi uchun fosfogips deb ataladi.

- Fosfogips chiqindisidan qishloq xo'jaligida mineral o'g'it sifatida.

- Sement ishlab chiqarishda sanoatda qo'shimcha mahsulot sifatida.

- Sement klensarlari ishlab chiqarishda foydalanish mumkin, bu usullardan tashqari fosfogipsda konversiya usulidan foydalanib ammoniy sulfat ham olish mumkinligi isbotlangan va sanoatda miqyosida ishlab chiqarish joriy etilgan.

Qishloq xo'jaligi uchun muhim bo'lgan yangi o'g'it olindi, chiqindi hisoblanga CaCO₃ ni qurilish sanoatida mel sifatida foydalanish mumkinligi aytilmoqda.

Xulosa qilib aytganda sanoat chiqindilarini qayta ishlash, xalq xo'jaligi va qishloq xo'jaligi uchun mahsulotlar olish bo'lgan birgalikda atrof-muhitga toza saqlash har birimizning fuqorolik burchimizdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. I.A.Karimov *Узбекистан по пути углубления экономических реформ.* Ташкент. Узбекистан 1995.-247с
2. Мир серы N,P,K 2000 Бюллетень N°4 ОАО "Ниуиф"